Vděčnost deseti malomocných

Původ materiálu
Lenka Ridzoňová
Pořadí v lekci
8

Téma

vděčnost

Cíle

- Děti zakusí, jaké to je, když někomu něco dají a nikdo jim nepoděkuje.
- Děti uslyší, že vděčnost mění vztahy.
- Děti přemýšlejí, za co a komu jsou vděčny.

Pro učitele

Poznámky k příběhu

- *Ježíš* nezůstává jen v Judsku, ale prochází Galileou a Samařskem. Pravděpodobně jsou s ním i učedníci, ale v příběhu se o nich nemluví.
- *Malomocní* — žijí odděleně od zdravých lidí, nesmějí se k lidem přibližovat, na dálku mají upozorňovat na svou nemoc.
- *Malomocenství* — souhrnné označení různých kožních onemocnění, nejen lepry. Podrobně se o malomocenství píše v Lv 13. Člověk postižený malomocenstvím je považován za nečistého. (O čistém nečistém se více dočtete v předchozí kapitole. Ježíš programově hranice mezi čistým a nečistým bořil.) Malomocenství diagnostikuje kněz, stejně tak kněz může zkontrolovat, zda se malomocný uzdravil, a prohlásit ho za čistého. Proto Ježíš posílá malomocné, aby se ukázali kněžím.

V rabínské literatuře se předpokládalo, že mesiášský věk bude znamenat taky konec malomocenství.

- *Samařan* — Samařané se se Židy nestýkali. K oddělení došlo poté, co se krátce po Šalomounovi rozpadlo království na severní (Izrael s hlavním městem Samařím) a jižní část (Judsko s hlavním městem Jeruzalémem). Král Jarobeám zřídil na severu svatyně v Bételu a Danu, aby lidé nechodili do chrámu v Jeruzalémě. Centrem severní říše se

stalo město Samaří. Severní království bylo dobyto Asyřany v roce 722 před Kristem, nicméně nepřátelství mezi severem a jihem, Židy a Samařany přetrvalo až do doby Ježíšovy.
- Nemoc, oddělení od společnosti, svedlo dohromady deset malomocných, Samařanem byl pravděpodobně jen jeden z nich.
- *Vděčnost a víra uzdraveného* — Samařan se vrátil poděkovat. Setkání s Ježíšem způsobilo jeho uzdravení, ale také povzbudilo nebo probudilo jeho víru. Poznal v Ježíši nejen zázračného lékaře, ale i Pána, který dává lidem poznat, jak dobrý je Bůh. Takového Boha je dobré chválit. Na tohoto Boha se bude spoléhat i v budoucnosti.

Poznámky k tématu období

Tento příběh byl vybrán k období díkčinění. Proto se v práci s příběhem soustředíme na vděčnost více než na nemoc a uzdravení.

Jeden z malomocných, když zjistí, že je uzdraven, se vrátí a děkuje. Je to Samařan. Od kterého bychom to asi čekali nejméně.

Ježíš říká, že tohoto jednoho víra zachránila. Je nejen uzdravený od malomocenství, ale i zachráněný.

Dostal se do světa vděčných lidí. Nebo jinak: je schopen se na svět a život dívat brýlemi vděčnosti.

Je dobré se ohlížet zpátky, co všechno člověk dostal, jak byl uzdraven nebo zachráněn. Děkovat i za zdánlivě obyčejné, přirozené nebo samozřejmé věci.

Úskalí

Dospělí i děti by se měli učit děkovat. Děkování však nemá být povinností, mělo by být samozřejmostí, přirozeností. Poděkováním by se měla projevit radost z toho, co jsme dostali. Nejlépe se děti učí vděčnosti (a nejen vděčnosti) tím, že ji vidí u nás dospělých.

Odkazy

Lv 13 (nečistota způsobená malomocenstvím)

A ve vašem srdci ať vládne mír Kristův, k němuž jste byli povoláni v jedno společné tělo. A buďte vděčni. (Ko 3,15)

Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné. (opakující se refrén v žalmech — např. 107, 118, 1 Kr 16)

Tengler, Jiří: Uzdravení deseti malomocných.

Zpíváme si písničku (Chválíme Pána s nejmenšími) — omalovánkový zpěvník, na gimel.cz.

Pro děti

Pro předškolní děti

Dostáváte rádi dárky? Od koho třeba jste někdy dostali dárek? Co to bylo?

Dáváte sami někomu dárky? Třeba ve školce kreslíte obrázek a přinesete ho mamince.

Co řekne maminka, když jí obrázek dáte?

A co řekne tatínek, když mu s něčím pomůžete?

Ukažte dětem krásně zabalený dárek a řekněte některému z dětí, ať vám ho předá (máte-li možnost to předem domluvit s někým, bude to lepší) — jako že je pro vás. Pak dárek beze slova popadněte a rychle s ním odejděte — nejlépe do jiné místnosti nebo někam do kouta. Tam si dárek rozdělejte a schovejte. Pak se beze slova vraťte zpátky mezi děti a dělejte jakoby nic.

Přijde vám to, děti, divné? Zajímalo by vás, co tam bylo? A kdybyste někomu takhle připravily dárek a pak už nic nevěděly, přišlo by vám to divné?

Čím to bylo divné? Co by mohlo být jinak?

Chybělo tam kouzelné slovíčko. Jaké?

Nejen prosím je kouzelné slovíčko. Taky slovo děkuji. Když někomu něco dáte, jste rádi, když ten člověk má radost a dá ji najevo. Jak? *(Slovo, úsměv, pusa…)*

Pak můžete dětem vyprávět příběh pro mladší školní děti.

Komu můžeme děkovat?

Ten uzdravený muž se vrátil a děkoval Ježíšovi. Můžeme taky děkovat Pánu Bohu? Jak? Děláme to někdy? Třeba před jídlem?

Aktivita:

- I předškolní děti by zvládly „děkování podle abecedy“ — viz *Pro mladší školní děti*.

- Zpívejte s dětmi píseň *Za maminku, za tatínka budem děkovat* (ve zpěvníku *Zpíváme si písničku*).

K písni se vymýšlejí další sloky — za co všechno děkujeme. (Např. vyjmenujeme postupně jména přítomných dětí; za hračky, vlaky, auta, slunce, boty… děti mívají většinou hodně dobrých nápadů, za co by se dalo poděkovat.) Nemáme-li tuto píseň, naučíme se s dětmi např. *Písničku díků* (Buď tobě sláva — 18) nebo nějakou píseň před jídlem.

Pro mladší školní děti

Chodíte někdy na oslavy? Narozeniny spolužáků, kamarádů. Pořádáte sami nějaké oslavy u vás doma? Jak to vypadá… řeknu vám o jedné takové oslavě:

Teofil pozval na návštěvu deset kamarádů, připravil pohoštění, dorty, zmrzlinu… (co ještě?), hráli si hry…

Pak všichni řekli ahoj, cvakly dveře a byli pryč.

Teofil začal uklízet a přemýšlel — moc se mu to líbilo, že přišli, ale co ta hora nepořádku.

Najednou zazvonil zvonek, Teofil otevře dveře. Stojí v nich Josef. To není zrovna Teofilův nejlepší kamarád, ale přece jen ho pozval.

Sis něco zapomněl? ptá se Teofil.

No, ani ne. Akorát jsem ti chtěl říct, že děkuju. Bylo to tady u vás moc fajn.

Teofil se nejistě usmál. Nechceš jít ještě dál, Josefe?

Josef vešel dovnitř a začal s Teofilem uklízet. A pak si ještě hráli a povídali si. Hezky jim ten čas uběhl.

Večer Teofil o své oslavě vyprávěl babičce. Víš, ani se nic zvláštního nestalo. Akorát jsme se s Josefem skamarádili.

Proč se Teofil s Josefem skamarádili?

Protože se vrátil a přišel mi říct: děkuju.

V Bibli je trochu podobný příběh.

Ježíš jednou potkal deset mužů. Nebyl na ně hezký pohled. Otrhané šaty, na těle samý bolák, divné fleky. Vypadali uboze. Něco kolem sebe křičeli. Ať jdou prý lidi od nich dál, že jsou nebezpeční. Mohli by někoho nakazit.

Když se blížil Ježíš, těch deset lidí se sebralo a šli k němu. Kousek od něj se zastavili a volali: Ježíši, Mistře, smiluj se nad námi!

Ti lidi byli malomocní. Museli žít odděleně od ostatních lidí. Bývali za vesnicí nebo městem v jeskyních nebo chatrčích. Nemohli se stýkat ani se členy své rodiny. Ježíšovi jich bylo líto.

Jděte a ukažte se kněžím.

Kněží v chrámě byli jediní, kdo mohli prohlásit, že někdo je uzdravený a může zpátky mezi lidi. Ti lidi tam šli a cestou zjistili, že jsou zdraví. Asi měli radost. Můžou zase zpátky mezi lidi, do své vesnice, domů.

Jeden z nich ale nešel rovnou domů.

Víte, kam šel?

Vrátil se zpátky k Ježíšovi, klekl si k jeho nohám a řekl děkuju.

Ježíš měl radost. A rozhlížel se, jestli přijdou i ti ostatní. Ale ne, ti už spěchali domů a na děkování si nevzpomněli. Přišel jen ten jeden. A to navíc byl ještě Samařan. Člověk, kterého židé neměli rádi a mysleli si, že v Pána Boha moc nevěří. Zrovna tenhle se vrátil.

A co se stalo dál? Ježíš tomu člověku řekl, že ho zachránila víra. Ty jsi uvěřil. Uzdravil ses a k tomu jsi poznal, co je důležité.

Aktivita: Abeceda vděčnosti — děkování podle abecedy

Připravíme lístečky s písmenky abecedy, děti je budou vytahovat z pytlíku, kdo je na řadě, vymýšlí od daného písmene slova, za co jsme vděčni; slova se píší na lístečky, ty se pak nalepí na papír s velkým nápisem „Děkujeme“.

Pro starší děti

Rozdáme dětem na papíru napsaný text L 17,11–14 (nečteme z Bible, aby si děti nepřečetly nadpis ani pokračování příběhu).

Jak asi příběh pokračuje? Co myslíte, že udělali ti uzdravení? Měli kam se vrátit? Změnilo se něco jejich nemocí?

Pak si příběh najdeme v Bibli a dočteme.

Podněty k rozhovoru:

Je něco divného na jednání těch devíti uzdravených? Není to normální, že uzdravený člověk jde z nemocnice rychle domů a snaží se dohonit, co mu během nemoci uteklo?

Rozdejte každému dítěti papír a tužku.

Promítněte si v duchu uplynulý týden a napište deset věcí, za které jste vděčni.

(Odpovědi nebudete muset číst nahlas.)

Nemusíte dětem říkat více, abyste je nenaváděli všechny ke stejným odpovědím. Kdyžtak obecně: vzpomeňte si, co děláte ráno, kam jdete, jestli se vám něco podařilo, jestli jste měli z něčeho strach, jestli je někdo kolem vás nemocný.

Dá se k jednotlivým věcem říct, komu za ně děkujete?

Chcete přečíst nahlas nebo ukázat ostatním, co jste napsali?

Můžeme zakončit modlitbou, kdy každý vybere jednu z věcí, které napsal, a poděkuje za ni nahlas.

Přesah

- Komu za co poděkovat? Jak?
- Vymýšlejte, jaké různé výrazy znáte pro označení nevděčníka (takový ten, co mu pomůžete a on je jen naštvaný, že jste to neudělali už dávno… morous, frfláč…) — a jaké znáte pro člověka vděčného — není jich nějak míň? Pište na papír a pobavíte se. můžete je i nakreslit. Mezi které bychom patřili (většinou) my?
- Narozeniny, svátky, výročí svatby (třeba to někdy děti slaví doma spolu s rodiči nebo prarodiči)… důvod být vděčný — za svůj život nebo za život oslavence, důvod k modlitbě.

Liturgie

Písně

Díky (BTS 20); *Písnička díků* (BTS 18); *Slunce svítí na ptáčky* (BTS 21); *Poděkujme svému Pánu* (BTS 28); *Má duše Boha velebí* (BTS 29); *Za dobrodiní tvé* (BTS 51)

Zpíváme si písničku: 19 — *Za maminku, za tatínka budem děkovat*

Biblický text k zapamatování

Jeden z nich, jakmile zpozoroval, že je uzdraven, hned se vrátil a velikým hlasem velebil Boha; padl tváří k Ježíšovým nohám a děkoval mu. (L 17,15–16)

Dobrořeč, má duše, Hospodinu, celé nitro mé, jeho svatému jménu! Dobrořeč, má duše, Hospodinu, nezapomínej na žádné jeho dobrodiní! (Ž 103,1–2)

Modlitba

Pane Bože, vzpomínáme na uplynulé dny a myslíme na to, co bylo hezké, co se nám podařilo, myslíme na lidi, kteří nás mají rádi, myslíme na to, čeho jsme se báli nebo jak jsme byli nemocní. děkujeme, že jsi byl s námi a pomáhal nám. Děkujeme za to, že jsme zdraví, máme co jíst, kde bydlet, že tady není válka. Děkujeme, že nejsme sami. Amen.

Odkaz na pracovní list
29 Uzdravení deseti malomocných
Kam dále
Tengler, Jiří: Uzdravení deseti malomocných
Zpíváme si písničku (Chválíme Pána s nejmenšími) — omalovánkový zpěvník
Odkaz na píseň
Děkujem ti, Pane Bože, že nás máš tak rád
Slunce svítí na ptáčky (BTS21)
Poděkujme svému Pánu (BTS28)
Má duše Boha velebí (BTS29)
Za dobrodiní tvé (BTS51)
Cílová skupina
Starší školní
Předškolní
Mladší školní
Katechetické cykly
Církevní rok
Biblický odkaz (kat)
Lukáš 17,10–19